

สภานิติบัญญัติของรัฐในดารุสซาลาม

สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปรับข้อมูล ณ เดือนมีนาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
สถานิติบัญญัติ	๑
ประธานสถานิติบัญญัติและรองประธานสถานิติบัญญัติ	๑
- อำนาจหน้าที่ของประธานสถานิติบัญญัติ	๒
- ประธานสถานิติบัญญัติคนปัจจุบัน	๒
สมาชิกสถานิติบัญญัติ	๒
- คุณสมบัติของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๒
- ลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๒
- การพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๒
- การชี้ขาดเกี่ยวกับประเด็นเรื่องสมาชิกภาพของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๓
- การแต่งตั้งสมาชิกสถานิติบัญญัติแทนตำแหน่งที่ว่าง	๓
- การให้คำปรึกษาของตนของสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๓
- องค์ประกอบในปัจจุบัน	๔
- เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๔
อำนาจหน้าที่ของสถานิติบัญญัติ	๕
- การให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ	๖
- การคัดค้านไม่รับร่างพระราชบัญญัติ	๖
- อำนาจที่สงวนไว้	๗
- ข้อบังคับการประชุม	๗
- การพระราชทานพระราชดำรัสของสมเด็จพระราชาธิบดีต่อสถานิติบัญญัติ	๗
การประชุมสถานิติบัญญัติ	๗
- สมัยประชุม	๗
- องค์ประชุม	๗
- การปิดสมัยประชุมสถานิติบัญญัติและการยุบสภา	๘
- การเข้าร่วมประชุมของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสถานิติบัญญัติ	๘
- รายงานการประชุม	
เลขาธิการสถานิติบัญญัติ	๘
ข้อมูลอ้างอิง	๙

สภานิติบัญญัติบรูไนดารุสซาลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลาม เป็นประเทศที่มีรูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ปกครองด้วยระบบสุลต่าน โดยสมเด็จพระราชาธิบดีหรือองค์สุลต่าน (Sultan) จะมีอำนาจเด็ดขาดเพียงผู้เดียว^๑ ทรงดำรงตำแหน่งเป็นประมุขของรัฐ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง^๒

สภานิติบัญญัติ (Legislative Council)

ระบบรัฐสภาของบรูไนเป็นระบบสภาเดี่ยว (Unicameral) โดยหมวด ๔ มาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีสภานิติบัญญัติ (Legislative Council) หรือที่เรียกในภาษามลายูว่า “Majlis Mesyuarat Negara” มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๕ ปี^๓

ประธานสภานิติบัญญัติและรองประธานสภานิติบัญญัติ

ตำแหน่งประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งจากสมเด็จพระราชาธิบดี โดยพิจารณาคัดเลือกจากสมาชิกสภานิติบัญญัติหรือเป็นบุคคลภายนอกที่มีได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติก็ได้

วาระในการดำรงตำแหน่งของประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติเป็นไปตามพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดีโดยระบุเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในหนังสือแต่งตั้ง

กรณีที่ประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติเป็นบุคคลที่มาจากสมาชิกสภานิติบัญญัตินั้น ให้ความเป็นสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติสิ้นสุดลงเมื่อได้รับแต่งตั้ง

ประธานและรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติสามารถจะลาออกจากตำแหน่งได้โดยทำหนังสือกราบบังคมทูลสมเด็จพระราชาธิบดี

^๑ ระบบบริหารราชการของเนการา บรูไน ดารุสซาลาม, โครงการสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน ๑๐๐” (Learning Package), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ จาก <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/brunei.pdf>

^๒ เอกสารข้อมูลพื้นฐาน บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก <http://www.asean-thailand.org/album/asean/pdf/ca3e583840239cb484aba1f4bbe0b85e.pdf>

^๓ Brunei Darussalam’s Constitution of 1959 with Amendments through 2006, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก https://www.constituteproject.org/constitution/Brunei_2006.pdf?lang=en

อำนาจหน้าที่ของประธานสภานิติบัญญัติ

ทำหน้าที่ดำเนินการประชุมสภานิติบัญญัติ กรณีประธานสภานิติบัญญัติไม่อยู่จะมอบหมายให้รองประธานสภานิติบัญญัติปฏิบัติหน้าที่แทน แต่หากรองประธานสภานิติบัญญัติไม่อยู่จะมอบหมายให้สมาชิกสภานิติบัญญัติคนใดคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน โดยความเห็นชอบของสมเด็จพระราชาธิบดี

ประธานสภานิติบัญญัติคนปัจจุบัน

ประธานสภานิติบัญญัติคนปัจจุบัน ดาโต๊ะ สื่อเตีย อาวัง ฮาจี อับดุล เราะมาน บิน ดาโต๊ะ เสรี สื่อเตีย ฮาจี โมฮัมเหม็ด ตาอิบ (Dato Seri Setia Awang Haji Abdul Rahman bin Dato Setia Haji Mohamed Taib) โดยได้รับแต่งตั้งตั้งแต่วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

สมาชิกสภานิติบัญญัติ

คุณสมบัติของสมาชิกสภานิติบัญญัติ

๑. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๑ ปีบริบูรณ์
๒. เป็นพลเมืองของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

ลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภานิติบัญญัติ

๑. กระทำการใด ๆ ที่เป็นการแสดงออกถึงการไม่ภักดีต่อองค์สูงสุดท่าน
๒. เป็นบุคคลวิกลจริต
๓. เป็นผู้ถูกศาลพิพากษาตัดสิทธิประหารชีวิตหรือจำคุก หรือปรับเงิน ๑,๐๐๐ ดอลลาร์บรูไนหรือมากกว่า
๔. เป็นผู้ที่ยังไม่พ้นสถานภาพการเป็นบุคคลล้มละลาย
๕. เป็นผู้ที่พ้นจากการเป็นมุสลิมตามกฎหมายอิสลาม
๖. เป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสภานิติบัญญัติ โดยมีการพิสูจน์ว่ามีมูลความผิดจริง

การพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติ

สมาชิกสภานิติบัญญัติจะอยู่ในตำแหน่งตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระราชาธิบดีและสิ้นสุดสมาชิกภาพเมื่อมีการยุบสภานิติบัญญัติ หรือเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
๒. ทำหนังสือลาออกโดยยื่นต่อเลขาธิการสภานิติบัญญัติ
๓. ขาดประชุมสภานิติบัญญัติติดต่อกัน ๒ ครั้งโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภานิติบัญญัติก่อนสมัยประชุมจะสิ้นสุด ยกเว้นกรณีสมาชิกสภานิติบัญญัติโดยตำแหน่ง
๔. เป็นผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามในการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ

กรณีที่สมเด็จพระราชาธิบดีหรือสภานิติบัญญัติเห็นว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติผู้ใดไม่มีความสามารถหรือเห็นควรให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภานิติบัญญัติ สมาชิกผู้นั้นไม่สามารถเข้าปฏิบัติหน้าที่ในสภานิติบัญญัติได้จนกว่าจะมีคำประกาศจากสมเด็จพระราชาธิบดีหรือสภานิติบัญญัติว่าเป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

กรณีที่สมเด็จพระราชาธิบดีประกาศว่าสมาชิกสภานิติบัญญัติผู้ใดไม่มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในสภานิติบัญญัติแล้ว ห้ามสภานิติบัญญัติประกาศซ้ำในเรื่องเดียวกันนี้อีกเว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดีก่อน

สมเด็จพระราชาธิบดีหรือสภานิติบัญญัติอาจระงับการปฏิบัติหน้าที่ สิทธิและเอกสิทธิ์ของสมาชิกสภานิติบัญญัติเป็นการชั่วคราวได้ ทำให้สมาชิกผู้นั้นต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในสภานิติบัญญัติและถูกระงับการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติชั่วคราว จนกว่าสมเด็จพระราชาธิบดีหรือสภานิติบัญญัติจะยกเลิกการระงับการเป็นสมาชิกชั่วคราว ทั้งนี้ ผู้ที่พ้นจากการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติอาจได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับเลือกเข้ามาอีกได้หากมีคุณสมบัติตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติ

การชี้ขาดเกี่ยวกับประเด็นเรื่องสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติ

สมเด็จพระราชาธิบดีเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดเกี่ยวกับประเด็นเรื่องสมาชิกภาพของสมาชิกสภานิติบัญญัติในเรื่องดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้ถูกตัดสิทธิ์การเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ
๒. เป็นผู้ได้รับแต่งตั้งหรือได้รับเลือกหรือถูกไล่ออกจากการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ
๓. เป็นผู้ไร้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ หรือถูกระงับการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติชั่วคราว
๔. เป็นผู้ลาออกจากตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ

การแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแทนตำแหน่งที่ว่าง

เมื่อมีตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติว่างไม่ว่าด้วยเหตุใด อาทิ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หรือไม่สามารถดำรงตำแหน่งในสภานิติบัญญัติอันเนื่องจากประกาศหรือถูกระงับการปฏิบัติหน้าที่โดยสมเด็จพระราชาธิบดีหรือโดยสภานิติบัญญัติ หรือตำแหน่งว่างซึ่งไม่ใช่จากการยุบสภาหรือเหตุอื่นใดที่นอกเหนือจากนี้ สมเด็จพระราชาธิบดีจะทรงแต่งตั้งบุคคลเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแทนตำแหน่งที่ว่างโดยมีหนังสือประทับตราแผ่นดิน ซึ่งผู้ได้รับการแต่งตั้งจะอยู่ในตำแหน่งตามพระราชประสงค์สมเด็จพระราชาธิบดี เว้นแต่เป็นการแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งชั่วคราวจะสิ้นสุดการเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติตามประกาศแจ้งของเลขาธิการสภานิติบัญญัติโดยการยกเลิกการแต่งตั้งหรือการแทนที่การแต่งตั้งชั่วคราวเป็นการแต่งตั้งบุคคลอื่นเพื่อดำรงตำแหน่งที่ว่าง

การให้คำปฏิญาณตนของสมาชิกสภานิติบัญญัติ

ก่อนเข้ารับตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ สมาชิกสภานิติบัญญัติจะต้องปฏิญาณตนต่อประธานหรือรองประธานสภานิติบัญญัติหรือผู้ทำหน้าที่เป็นประธานสภานิติบัญญัติ

กรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติผู้ใดได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติต่ออีกสมัยหนึ่งภายในเวลาหนึ่งเดือนนับจากการสิ้นสุดสมาชิกภาพในสมัยที่ผ่านมาให้ผู้นั้นเข้ารับตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ต้องให้คำปฏิญาณตนและลงนามอีกครั้งหนึ่ง

องค์ประกอบในปัจจุบัน

ปัจจุบันสภานิติบัญญัติประกอบด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้^๔

- ๑) สมาชิกโดยตำแหน่ง จำนวน ๑๓ คน
 - ๑.๑ สมเด็จพระราชาธิบดี
 - ๑.๒ มกุฎราชกุมาร
 - ๑.๓ คณะรัฐมนตรี (ปัจจุบัน ๑๑ คน)
- ๒) สมาชิกที่ได้รับการแต่งตั้ง จำนวน ๑๘ คน
 - ๒.๑ ประธานสภานิติบัญญัติ
 - ๒.๒ บุคคลชั้นสูง จำนวน ๒ คน
 - ๒.๓ สมาชิกที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ จำนวน ๗ คน
 - ๒.๔ สมาชิกที่เป็นตัวแทนจาก ๔ เขตการปกครอง จำนวน ๘ คน

เอกสิทธิ์และความคุ้มกันสมาชิกสภานิติบัญญัติ

๑. สมาชิกสภานิติบัญญัติมีสิทธิอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการประชุมสภานิติบัญญัติหรือในคณะกรรมการต่าง ๆ ได้อย่างเสรี เว้นแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เสื่อมเสียซึ่งสิทธิสถานะ ตำแหน่ง อำนาจ เอกสิทธิ์ อำนาจอธิปไตย หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดี ผู้สืบราชบัลลังก์ คู่สมรส หรือพระบรมวงศานุวงศ์ หรือหลักปรัชญาการปกครองระบอบราชาธิปไตยอิสลามมาเลย์ (National Philosophy of Malay Islamic Monarchy) ทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือเป็นความผิดทางอาญาภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปลุกปั่นให้ขัดขืนอำนาจปกครอง

๒. การดำเนินการใดในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติหรือในชั้นคณะกรรมการต่าง ๆ ที่ถูกต้องสมบูรณ์จะไม่ถูกตรวจสอบโดยศาล

๓. สมาชิกสภานิติบัญญัติไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติหรือในคณะกรรมการ โดยไม่ถูกตรวจสอบโดยศาล

๔. สมาชิกสภานิติบัญญัติไม่ต้องรับผิดชอบทางกฎหมายต่อกระบวนการพิจารณาใด ๆ ในชั้นศาลในเรื่องที่ได้ประกาศภายใต้อำนาจของสภานิติบัญญัติ

^๔ Brunei, Legislative Council, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก https://data.ipu.org/content/brunei-darussalam?chamber_id=13582

อำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติ

๑. การพิจารณาและการลงมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ
๒. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
๓. การควบคุมการดำเนินนโยบายของรัฐบาล
๔. เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประชุมสภานิติบัญญัติ

ในการตราพระราชบัญญัตินั้น รัฐธรรมนูญได้กำหนดว่า สมเด็จพระราชาธิบดีมีอำนาจในการตราพระราชบัญญัติอันเกี่ยวเนื่องกับสันติภาพ ระเบียบ ความปลอดภัย และธรรมาภิบาลของบรูไน

ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ คือ สมาชิกสภานิติบัญญัติ โดยเสนอร่างพระราชบัญญัติ หรือเสนอญัตติ หรือเสนอคำร้องต่อสภานิติบัญญัติ โดยร่างพระราชบัญญัติ ญัตติหรือคำร้อง จะได้รับการบรรจุระเบียบวาระเพื่ออภิปรายหรือไม่นั้นให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภานิติบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติทุกฉบับจะได้รับการตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และภายในเวลา ๗ วัน หลังการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ร่างพระราชบัญญัติจะถูกจัดส่งไปยังสภานิติบัญญัติ ทั้งนี้ ไม่ว่าสภามีการประชุมหรือไม่ก็ตาม

สมาชิกสภานิติบัญญัติจะเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ มิได้ เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดี

๑. มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพิมพ์ธนบัตร การจัดตั้งธนาคาร หรือการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
๒. มีเนื้อหาที่ไม่สอดคล้องกับข้อผูกพันต่อสมเด็จพระราชาธิบดีที่กำหนดไว้ในสนธิสัญญาหรือข้อตกลงที่ทำกับรัฐอื่น
๓. มีเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันหรือความมั่นคงของรัฐ
๔. มีเนื้อหาที่มีผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสิทธิ หน้าที่ คุลพินิจของศาล อำนาจเอกสิทธิ์ อธิปไตย หรือพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดี รัชทายาท คู่สมรส หรือพระบรมวงศานุวงศ์
๕. มีเนื้อหาที่มีผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อจุดยืนหรือการดำรงอยู่หรือความสูงส่งของหลักปรัชญาของประเทศ “มลายู อิสลาม” (Malayu Islam Beraja หรือที่รู้จักในภาษาอังกฤษคือ Malay Islamic Monarchy)
๖. มีเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสถานะทางการเงิน หรือค่าเงินของประเทศบรูไนดารุสซาลาม
๗. มีเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการชำระหนี้ หรือปลดภาระหนี้ของประเทศบรูไนดารุสซาลาม
๘. มีเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการดูแลกองทุนรวม การคิดเงินจากกองทุนรวม หรือการยกเลิกรายจ่ายใด ๆ
๙. มีเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการชำระคืนเงินเข้ากองทุนรวม หรือการถอนเงินออกจากกองทุนรวมใด ๆ ที่นอกเหนือความรับผิดชอบ หรือการเปลี่ยนแปลงจำนวนการชำระเงิน การถอนเงิน โดยไม่ได้ทำให้ลดลงแต่อย่างใด

๑๐. มีเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมต่อการได้รับเงินจากกองทุนรวมที่ได้รวมไว้หรือการเก็บออม หรือการจำหน่ายเงินกองทุนรวม หรือการตรวจรายการบัญชีของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

๑๑. มีเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการกู้ยืมเงิน หรือการให้หลักประกันใด ๆ โดยประเทศบรูไนดารุสซาลาม หรือการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางการเงินของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

๑๒. มีเนื้อหาที่จะส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อการชำระภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมใด ๆ

ในการประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประธานหรือรองประธานสภานิติบัญญัติสามารถเลื่อนหรือพักการประชุมเมื่อใดก็ได้ เพื่อขอรับคำแนะนำจากสมเด็จพระราชาธิบดี ทั้งนี้เป็นไปตามดุลพินิจของประธานหรือรองประธานสภานิติบัญญัติ

การให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ

การให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติจะใช้คะแนนเสียงข้างมากของสมาชิกสภานิติบัญญัติที่เข้าร่วมประชุม ในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภานิติบัญญัติหรือผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมมีสิทธิลงคะแนนเสียงเพื่อใช้เป็นเสียงชี้ขาด

๑. เมื่อสภานิติบัญญัติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติแล้ว ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ไม่ว่าจะร่างพระราชบัญญัตินั้นจะผ่านการพิจารณาในรูปแบบของสภานิติบัญญัติ หรือในรูปแบบการแก้ไขเพิ่มเติมจากสมเด็จพระราชาธิบดี ทั้งนี้ เมื่อสมเด็จพระราชาธิบดีได้เห็นชอบจะลงพระปรมาภิไธยพร้อมประทับตราแผ่นดินในร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๒. การแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติของสมเด็จพระราชาธิบดีภายหลังที่ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแล้วให้เป็นพระราชอำนาจของสมเด็จพระราชาธิบดีโดยที่ไม่ต้องส่งกลับไปให้สภานิติบัญญัติให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

๓. ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดีจะมีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ทรงลงพระปรมาภิไธยหรือวันที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนั้น ๆ

การคัดค้านไม่รับร่างพระราชบัญญัติ

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หากสภานิติบัญญัติมีมติคัดค้านไม่รับร่างพระราชบัญญัติฉบับใดแล้ว ให้ประธานสภานิติบัญญัตินำกราบทูลถวายรายงานต่อสมเด็จพระราชาธิบดีภายใน ๑๔ วันนับแต่วันที่มติดีคัดค้าน เพื่อให้สมเด็จพระราชาธิบดีทรงทราบ

ภายหลังเมื่อสมเด็จพระราชาธิบดีได้พิจารณารายงานมติไม่รับร่างดังกล่าวแล้ว สมเด็จพระราชาธิบดีมีพระราชอำนาจที่จะประกาศให้ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้มีผลทางกฎหมายในลักษณะเป็นพระราชบัญญัติได้ ไม่ว่าจะโดยรูปแบบกระบวนการตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติ หรือโดยการแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นชอบของสมเด็จพระราชาธิบดี ทั้งนี้ ให้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

อำนาจที่สงวนไว้

๑. เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติและประชาชน หรือเกี่ยวกับการปกครองประเทศ หรือด้วยเหตุอื่นใดก็ตาม หากสมเด็จพระราชาธิบดีเห็นควรจะต้องมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือญัตติ หรือคำร้อง หรือภารกิจที่เกี่ยวข้องกับสภานิติบัญญัติ เพื่อการบังคับใช้

๒. ตามประกาศของสมเด็จพระราชาธิบดีข้อ ๑ ให้ถือว่าได้ผ่านความเห็นชอบแล้ว ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยประธานสภานิติบัญญัติ

๓. ประกาศใดนอกจากประกาศที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติอาจถูกยกเลิกโดยสมเด็จพระราชาธิบดี ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติจะประกาศยกเลิกในราชกิจจานุเบกษา และนับจากวันที่มีการประกาศยกเลิก ญัตติ คำร้อง หรือภารกิจ ซึ่งการยกเลิกการบังคับใช้ดังกล่าวจะมีผลเช่นเดียวกับการยกเลิกกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อบังคับการประชุม

๑. ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติสามารถแก้ไข ยกเลิกข้อบังคับการประชุมได้

๒. การยกเลิกข้อบังคับการประชุมต้องได้รับความเห็นชอบจากประธานสภานิติบัญญัติเท่านั้น โดยคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของสภานิติบัญญัติเป็นไปด้วยความถูกต้อง สมบูรณ์และรวดเร็ว

๓. ข้อบังคับที่ได้จัดทำ ปรับปรุง แก้ไข ระงับการใช้ชั่วคราว หรือยกเลิกโดยสภานิติบัญญัติจะมีผลใช้บังคับเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดี

การพระราชทานพระราชดำรัสของสมเด็จพระราชาธิบดีต่อสภานิติบัญญัติ

สมเด็จพระราชาธิบดีทรงพระราชทานพระราชดำรัสต่อสภานิติบัญญัติได้ทุกกรณี และตลอดเวลา

การประชุมสภานิติบัญญัติ

สมัยประชุม

ในแต่ละปีมีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภา ๑ สมัย ในช่วงเดือนมีนาคม^๕

องค์ประชุม

สภานิติบัญญัติต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

กรณีมีสมาชิกสภานิติบัญญัติทักท้วงเกี่ยวกับจำนวนองค์ประชุม ประธานในที่ประชุมอาจสั่งให้เลื่อนการประชุมได้ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติ

^๕ Brunei, Legislative Council, อ้างแล้ว.

กรณีตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังไม่ได้แต่งตั้งบุคคลใดแทน ให้สภานิติบัญญัตียังคงปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่มีจำนวนสมาชิกเหลืออยู่

การปิดสมัยประชุมสภานิติบัญญัติและการยุบสภา

สมเด็จพระราชาธิบดีอาจปิดสมัยประชุมหรือยุบสภานิติบัญญัติเมื่อใดก็ได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือจะยุบสภาเมื่อครบวาระ ๕ ปีนับจากวันประชุมสภานิติบัญญัติครั้งแรกภายหลังการแต่งตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติ เว้นแต่จะมีการยุบสภาเร็วขึ้น

การเข้าร่วมประชุมของผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ

สมเด็จพระราชาธิบดีหรือประธานสภานิติบัญญัติอาจเรียกบุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติเข้าร่วมการประชุมสภานิติบัญญัติได้ ทั้งนี้ เพื่อขอรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับกิจการบ้านเมือง

รายงานการประชุม

รายงานการประชุมเป็นการบันทึกกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการในสภานิติบัญญัติ ทั้งนี้ เลขานุการสภานิติบัญญัตินำรายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์ของการประชุมแต่ละครั้งทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสมเด็จพระราชาธิบดี

เลขานุการสภานิติบัญญัติ

เลขานุการสภานิติบัญญัติคนปัจจุบัน คือ ยัง ดิมูเลียกัน เปฮิน ออร์ัง คาญา เปเกอร์มา จรรยาดาโต๊ะ ปาดูกา ฮัจญี จูติน บิน ฮัจญี อาซัร (Yang Dimulikakan Pehin Orran Kanya Perkerma Jaya Dato Paduka Haji Judin bin Haji Asar)^๖

^๖ Brunei, Legislative Council, อ้างแล้ว.

ข้อมูลอ้างอิง

ภาษาไทย

ระบบบริหารราชการของเนการา บรูไน ดารุสซาลาม, โครงการสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน ๓๖๕” (Learning Package), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ จาก <https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/brunei.pdf>

เอกสารข้อมูลพื้นฐาน บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam), สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก <http://www.asean-thailand.org/album/asean/pdf/ca3e583840239cb484aba1f4bbe0b85e.pdf>

ภาษาอังกฤษ

Brunei, Legislative Council, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก https://data.ipu.org/content/brunei-darussalam?chamber_id=13582

Brunei Darussalam’s Constitution of 1959 with Amendments through 2006, สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔, จาก https://www.constituteproject.org/constitution/Brunei_2006.pdf?lang=en

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ อ่อนสร้อย

ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศ

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวสรวงกนก สระบัว

ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานบริหารทั่วไป

๒. นางอัญธิกา รุ่งเรือง

ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานภาษาอังกฤษ

๓. นางวรวิมล รัตนมาลี

ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานภาษาฝรั่งเศส รัสเซีย และอิตาลี

สำนักภาษาต่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๑๑๑๑ ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี
เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๐๗ - ๘
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๐๓